

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu: lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl. Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult. Pentru monarhia: 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl. Pentru România și străinătate: 1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci. Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr. Redacția și Administrația: Strada Măcelariilor Nr. 21. Se prenumără și la poște și la librării. În București: primeste abonamente D. C. Pascu, Str. Lipșani 35. Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază. Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sfârșitul comediei.

Unur în istoria parlamentului maghiar, unde se întâmplă tot felul de lucruri ciudate și scandaloase, nu s'a mai întemplat o comedie ca ceea-ce s'a sfârșit Sâmbătă, după o acțiune bogată și variată de o săptămână.

Înainte de aceasta cu o săptămână foile guvernamentale maghiare, ba chiar și cele de dincolo de Leitha, nu găsiu cuvinte destule de elogiatoare pentru a lăuda pe contele Szapary, care „prin alcătuirea nimerită a programului de serbare honveșească a dat probă de înaltă înțelepciune politică și diplomatică”.

Ne aducem aminte, cum organele aproape de guvern se mândriau că patru săptămâni de zile contele a „lucrat la Viena”, a stăruit pe lângă M. S. Monarhul, a negociat cu cercurile finale militare, până-ce a isbutit să pună la cale o serbare de împăcare între armata comună și spiritul honveșe.

Pentru-ce toate strădanile sale? Pentru-ca să vină în urmă, cum a făcut-o în ședința de alaltăieri, și să declare prin președintele camerei că serbarea desvelirii monumentului honveșesc se jemină.

Aceasta pentru-că — așis prezidentul camerei — așa a hotărât comitetul statuei honveșești.

Scie însă ori-ce naiv că alta este în realitate cauza: guvernul nu o mai avut puterea de a se măsura cu opoziția, „care” — după-cum a șis Pulszky Ferencz — când predică lealitate propagă veleitățile revoluționale, ei s'a dat îndărăt, dinaintea canalului de stradă, s'a supus curentului pornit de agitatorii periculoși ce se asădă sub masca patriotismului.

Am ajuns deci în plină anarhie, căci ce alt nume putem da stării de lucruri când în stat nu voința guvernului și a Monarhului, ci aceea a minorității insolente și terorizatoare a ajuns la valoare?!

Gravă este mai ales împrejurarea, că primul consilier al Coroanei a adus în desbateri și persoana Augustului Monarh.

Foile guvernamentale făceau capital afirmând, că M. Sa Monarhul a aprobat programul serbării, ear' acum șis că guvernul și capul încoronat al statului nu au știut nimic despre program, pe care l'a făcut președintele comitetului statuei honveșilor, program pe care însuși primul ministru l'a susținut cu încăpăținare o săptămână de zile și despre care declarase, că ori-șice va

face opoziția, dînsul îl va susține până în capăt, căci vede în el „o splendidă manifestațiune de perfectă împăcare a Coroanei și a armatei comune cu spiritul național care a ridicat statua honveșilor”....

Sântem acum curioși să vedem: cum contele Szapary va mai pute arăta și dovedî Monarhului că dispune încă peste voința majorității reprezentanților națiunii maghiare, cum va arăta străinătății că nu a compromis pe Monarhul scu, și ce va răspunde țerii, în fața căreia s'a arătat la început — cu o săptămână înainte — tare, sfida opoziția, ear' acum se retrage în chip atât de copilăros.

Ce trecere mai poate ave de aci încolo un astfel de prim-ministru în fața Coroanei, în străinătate și înaintea țerii?!

Nu, așa ceva nici chiar în Ungaria nu credem să se mai poată trece! Nimic se nu mai aibă la pasivele sale, și credem că acest singur eșec e destul pentru-ca contele Szapary să plece.

Neputând guvernul înfrânge opoziția, așis frânt pe sine.

Aceasta așa se va explica în toată țeara. Și în nici un alt stat o asemenea întemplant nu poate să aibă altă umare decât demisia cabinetului, ori cel puțin a ministrului mai tare expus; în cazul de față a lui Szapary, căci ceilalți miniștri au făcut ca peștii.

Ne putem deci cu drept cuvânt aștepta, ca șgomotele despre crisa ministerială ce circulau de mai multe zile, acum să iee o formă mai pozitivă, să devină adevăr.

Mult, nu-i vorbă, nu o să câștigăm prin plecarea lui Szapary. Așa cum stau așis lucrurile în parlamentul maghiar și cum peste tot e dispoziția între Unguri, nu prea avem speranță că ar pute veni un șef de cabinet cu idei mai bune pentru naționalități. Socotim însă, că șovinismul turbat de care sânt aprinși toți Ungurii, intoleranța și nechibzuința politică ce caracterizează toate acțiunile lor de un timp încoaice, nu sânt decât orgii, care au ele de sine să se șfârșească, mai ales că au și ajuns acum hotarul cel mai extrem. Ear' de nu s'ar șfârșit de sine, sânt ei factori în monarhie care să vindece și această beție maghiară.

Cele întemplate în ședința de Sâmbătă a parlamentului le dăm la alt loc. Aci aproape nimic nu putem să comentăm, deoarece ce lucrurile deocamdată se presentă încă într'o formă puțin precisă. Credem însă că în curând eveni-

mente însemnate au să se petreacă pentru a ilustra fie șfârșitul, fie forma în care se menține încă orgia maghiară.

În ciasul al unspredecelea.

Dacă a fost ceva neînțeles în toată politica ce a domnit în monarhia noastră în cel din urmă pătrar de secol, a fost fără îndoială indiferentismul cu care cercurile politice din Viena priveau la hegemonia rasei maghiare în ceastalaltă parte a monarhiei. După-ce acele cercuri încep și ele să simtă și să vadă poziția lor umilită la care au ajuns prin acel condamnabil indiferentism, vedem că și la Viena, și anume în mijlocul cetățenilor independenți, se ridică glasuri puternice în contra stăpânilor noștri. Astfel într'o adunare foarte numeroasă de alegători din Viena Dr. Lueger a șis cu raport la stările din Ungaria următoarele:

Evenimentele din Ungaria provoacă la critică. Dacă un general împărătesc are să pună o cunună pe monumentul honveșilor, pe când un honved ar ave să pună una pe monumentul lui Hentzi, dar' în contra acestora se ridică întregă haita ungurească pentru a le zădărnici, apoi trebuie să clătinaș miraj din cap și să întrebăm: Unde am ajuns deja? Armata împărătească aduce omagii revoluțiunii dela 1848, o recunoașce și nu cere decât ca și generalul Hentzi, care a șfat moartea de erou implinindu-i datorită, să fie recunoscut. Dar' Ungurii dic: Aceasta nu este permis să fie! Departe am ajuns!

În Ungaria steagul negru-galben a fost de repeșite-ori insultat, dar' nici-oda a nu fost așis acia, care l-au insultat și l-au murdărit, deși sânt convins că lumea îi cunoașce pe toți. Mereu se vorbeșce, că steagul negru-galben nu trebuie arborat pe castelul din Buda, mereu se stăruie, că nu există decât un rege al Ungariei, ear' împăratul Austriei este ignorat. În cele financiare sântem elojii formali ai Ungariei, în toate cestiunde interesele Ungariei sânt hotărtoare, și noi totdeauna ne-am plecat. Acelor naționalități din Ungaria, care au știut cu dinastia, cu deosebire Germanilor, se ceacă a li-se răpi limba.

Toate aceste așis lăsat liniștii ca să se întemplate. În armată s'a cassat tot ce ar fi putut supăra pe Unguri. Au fost schimbate colorile, a fost schimbat numele imperiului, a fost rapită emblema unitară a lui. În toate acestea ne-am plecat, așa că fiecărui Austriac a trebuit să-i sară roșeața rușinii în obrz. (Aplause prelungite). Acelor uneltiri ale Ungarilor trebuie să li-se opună în Austria odată cuvântul potrivit, trebuie să ne reculegem odată, nu voim să mai fim elojii Ungu-

rilor, nu voim să fim sclavi, nu voim ca regele Ungariei să stea peste Împăratul Austriei; voim să fie cel puțin egală îndreptățire și ca istoria Austriei să fie respectată.

Cu deosebire Germanii au fost acia, care au eliberat Ungaria din mâinile Turcilor, care au construit drumuri, și noi nu voim să fim tractați mai mult în chip acesta. Când traetați prima dată 'mi am ridicat vocea în casa deputaților contra acestor stări de lucruri, cum s'a șbierat în contra mea! Am fost prezentat ca un formal trădător de patrie, pentru că am cutezat a face amintire de onoarea Austriei. De atunci lucrurile s'au mai îmbunătățit, și la ultima votare despre valuta de aur s'au așis deja 110 voturi, care au fost date cu mine dimpreună contra favorisării Ungariei. (Aplause).

Eu nu-'mi voiu întrelăsa, și-'mi tin de onoare a continua lupta, până vom învinge și vom arăta Ungurilor rășlățați, că nu numai ei sânt domni în patria noastră. (Aplause prelungite). Eu sânt convins; că toți alegătorii sânt după mine, căci în cestiunea aceasta, ori de ce păreri politice ar fi cineva, trebuie să-'mi dea dreptate, căci e vorba de onoarea patriei, și acia trebuie să fim cu toții una. De aceea propun următoarea rezoluțiune.

„Adunarea enunță, că este necesar a așis în cele din urmă mijloace pentru a apăra ca energie punctul de vedere austriac contra uneltirilor pretențioase ale Ungurilor, pentru a elibera de sub apăsarea lor națiunile credincioase în pătratul, anume Germanii, Slavii și Românii și în fine pentru a scuți reminiscențele glorioase ale istoriei patriei noastre și ale armatei sale contra murdării mai departe prin subiecte revoluționare. (Aplause puternice prelungite. Președintele mulțimesce oratorului. Cei de față se ridică și repetă cu frenesie aplausele entusiasmante. Făcându-se votarea, rezoluțiunea a fost primită cu unanimitate și între noue aplause însufleșite).

Afacerea Hentzi.

Referitor la șfârșitul afacerii Hentzi, despre care tratează și primul articol al nostru de așis, se dau următoarele amănunte:

Comitetul executiv al reuniunii generale a honveșilor a știut la 21 Octomvrie n. o ședință pe cât de gălăgioasă, pe stă de îmbucurătoare pentru opoziție și supărătoare pentru guvern. Nevenind nici unul dintre președinții la adunare, ședința s'a știut sub președinția lui Balogh Sándor, cel mai în virstă dintre membrii reuniunii prezenti.

După ce secretarul a cetit programul serbării desvelirii monumentului honveșilor asupra căruia sânt chemați a se pronunța, a luat cuvântul deputatul dietal Benicsky Miksa, care a co-

damnat în termeni cei mai aspri, felul cum este compus programul. El condamnă pe comitet mai ales pentru-că a îndrășoit, fără a se consulta cu honveșii, să pună în program punctul referitor la înscunarea statuei lui Hentzi. Aceasta, a șis el — întrerupt des și șgomotos de membrii prezenti ai comitetului statuei — este un atentat în contra națiunii maghiare.

Termină propunând ca comitetul central honveșesc să-'și exprime regretul asupra felului cum comitetul statuei a compus programul serbării și să respingă cu indignare acest program, — ear' pentru întocmirea altui program, să se convoace în luna viitoare o adunare a honveșilor.

A vorbit apoi Vadvay Károly, care a apărât comitetul statuei. Între altele a șis că nu e vorba de încununașea statuei lui Hentzi, ci a soldașilor căduți sub conducerea acestui general viteaz. (Risește și întreruperi ironice).

Krudy Gyula (din Nyiregyháza) se ridică cu violență în contra comitetului care a făcut programul „neonoroc și rușinos”. Tot așa și Lukács Miklós din Arad, care a opinat că statua trebuie desvelită la primăvară, căci și Buda a fost cucerită la 21 Maiu.

În mijlocul învătării generale s'a sculat să vorbească Ivánka Imre, autorul programului în cestiune, care după ce a căutat să se desvinovătească, a rugat adunarea să primească programul neschimbat așa cum l'a întocmit însuși gloria honveșilor! Grósz Lajos, Ováry Lipót și Szijjartó Zsig au susșinut același lucru. Acest din urmă a șis: „Printre Lobkowitz de sigur că nu din propria șoinițivă s'a hotărât să depună cunună pe statua honveșească, ci din porunca M. Sălő Monarhului. Noi nu avem drept să ne opunem voinței M. Sălő și să șchimbăm programul serbării”.

Vavrik Emil e de părere contrară: să se șchimbă programul „scandalos”. Barónul Lipthay Béla este pentru susșinerea programului, Máar István de asemenea; Miklós Zsigmond contra.

Print'r propunere Krudy credea a împăca și pe unii și pe alții dintre membrii. Primesce să nu se exprime neîncredere comitetului statuei, propune însă ca comitetul general honveșec luând pur și simplu spre cunoscință programul serbării, să declare că: luând în vedere opinia publică indignată și conform șisului 45 din statute, trimite programul înaintea așis adunării generale a honveșilor, care să se convoace cât mai curând pentru a se roșis asupra programului. Deasemenea e de părere, ca statua să se desvelască la 21 Maiu 1893.

Punându-se la vot, propunerea aceasta s'a primit cu 14 voturi contra 7 voturi. Rezultatul votului s'a primit cu aplause șgomote.

Pildă specială: Cunoașce dl Rudow istoria noastră când dice că pe la 1700 principii catolici ardeleni ne-au tipărit cărțile bisericești în româneșce?

Cât de obiectiv e dl Rudow se poate apoi vedea — unde a putut cunoașce pe autor din aprefierile ce face asupra lui Alexandri, căruia nu i poate ierta peccatul că este amic al Franței și preamăritor al gîntei latine. Vorbind spre pildă despre steaua ce o poartă în frunte această gîntă, vîșsând lumină în urma ei, cum dice Alexandri, dl Rudow face observarea următoare, care numai de gust nu va fi: „Gînta latină sau merge așadar' mersul racului, sau capul ei este atât de gol, încât lumina stelei străbate prin el” — ca să-'i cadă în urmă adevă.

Pagina aceasta poartă cifra 143!

În aprefierea lui Alexandri întălmim odată chiar și vorba „Blăjîn” adevă, „idio-tenie”.

Să mai citez ceva: Vorbind de doine, (Alexandri), poesia 20, în care Româncea își doreșce un copilaș, dl Rudow observă: „În adevăr fetele țearului român, ca și cele din alte țeri, scu se-'și implinșc dor”. Și citează — în nota, o 1777!

De acest fel este rical acestă literar în

FOIȚA TRIBUNEI.

Poesii populare.

Eșis, mândră, din ferește, Și te uită șis pe coașta, Eșis, mândră, din chilie Și te uită în sus prin viie, Și te șis în șis măr dulce, Veđi iubital cum se duce, Cu cămășă lui cea nouă Cu inima ruptă 'n două, Cu cămășă lui cea veche Cu inima ruptă 'n două. Eșis, mândră, 'n dramul lui Și de gură mândrului, Grășce șis cu dînsul De-'stempă șis sufletul: Vină bad, înapoi, Gură șisrăta 'șis oi, Chic peptena 'șis oi, Inimă alina 'șis oi, Și te uită după el Cu merge de chifnel, Pentru-ce nu merge tare Cînimă rîu de șoare, Eșis duce șisrăd Și în ochi lacrimă vîșsând. Meșis, mândră, dela voi, Pildă în mîni amendoi,

Dar' nu plînge ca unu C'acela șis ce-i doru, El plînge pe mândra mea Că rămâne singurea, Și rămâne supărată Ca și de mine lăsată.

Șcu tu, mândră, ce 'ți-am spus Leri seară colo din sus, Unde-or fi oameni mai mulți La mine să nu te uiți, Unde-or fi mai puținei Ochii ței să fie-ai mei.

Șcu tu, mândră, acum un an, Căt de dragi ne mai aveam Dintr'un măr ne săturam, Dintr'un măr și dintr'o pară Ne era cina 'ntr'o seară. D'acum de-am avé cu sacul Nu ne-am da unul la altul. Haida, mândră, și mă veđi Până ce-'s holdele verđi, Da'or prinde a 'ngalbinii Fi veni nu 'mi găsi. Da'or prinde-a seceora În vecini nu m'oi afla. Haida, mândră, sus la viie Să-'ți pliveșce măgheran ție, Să mănăcăm mere, gutaie Să ne iubim ca dîntăie. Haida, bade, Joi la noi.

Voi mîna mutul la boi, Și-oi face plăcinte moi, Și le om mănca amendoi.

Cine are șese boi N'are ce căuta la noi, Cine n'are nici o vacă Nici o seară să nu treacă

Mama nu mă dă muiere, Că mă dă fagur cu miere, Mama nu mă dă nevastă Că mă dă floare-'n fereastă.

Culese de Eugen Tordășan.

Bibliografie.

Dr. Rudow. Geschichte des romänischen Schriftthums etc. Wernigerode, 1892.

Vom da o judecată scurtă despre această carte, cu care rămăneca autorul — nu noi — să se îndeletnicească mai cu amănuntul.

Care putea fi scopul unei istorii a literaturii româneșce scrisă nemțesce?

Să arete ce idei s'au intrupat în operele române în decursul agitatei noastre vieți trecute și prezente, să arete legătura lor cu stadiul cultural al noștri și cu influențele străine cele-amresimțit din vremuri stăbune până așis; să arete intrucăt noi ne înverigăm în cercul de cultură european, intrucăt ea se colorează în cestiune cu personalități și cu

noi înșice, așadar, într'u a la noi s'au produs opere ce pot adauga cu ceva bibliotecile șcientifice și literare apusene și ce dezvoltare a luat limba națională sub penela autorilor noștri.

De acest lucru domnul Rudow puțină seamă a știut, nu că nu ar fi voit, dar' nu a fost în stare; și în stare n'a fost pentru-că nu ne cunoașce încă destul ca să ne poată studia cu temei din amintitele puncte de vedere.

Spre pildă deja primul citat din cartea sa asupra interpretării vestitului pasagiu din Eutropius asupra originii noastre — indică superficialitate, el e luat — din criticele lui Maiorescu. Însemnă a nu cunoașce ori a deșconsidera cestiunea, când aici sânt studiile lui Hășdău, Xenopol și Onciul!

Însemnă mai departe a nu înțelega epoca lui Maior și Șineai, când vorbeșce de ei, oameni ai secolului optșpredece și critici o idee greșită despre Cumani etc. în loc să le aprefieze toată lucrarea în importanța lor culturală pentru noi.

E curată batjocură a dice despre Ianou că a fost un „Bauer”, un țeran din cei mai luminați, dar' acest cas ne arată cum a pătruns domnul Rudow dezvoltarea noastră actuală; cum se mai cerem să priceapă pe aceea a timpurilor trecute, ca a lui Maior și Șineai, acum epoca noi vechi?

toase. Președintele comitetului de sărbare Ivánka a cerut să se ia un proces verbal referitor la propunerea primită, contra căreia votase.

Cererea 'i-s-a împlinit, ear' dînsul a comunicat președintelui camerei toate cele întemplate.

Între acestea au sosit proteste în contra înocunării statuii lui Hentzi la Cluj, Pojón, Nyiregyháza, Alba-Regală, Cinci-Biserici și din Odorheul-săcuiesc.

Scirea despre hotărîrea luată de învoi în decursul noapții s'a camănd în tot orașul. A doua zi la cameră se aștepta cu mare impaciție să se audă ce declară șeful cabinetului.

Ear' s'a întemplat dela 22 Oct. n. eată e în ședință:

Președintele îndată ce a deschis ședința a spus că a sosit la birou a comunica. Secretarul Josipovic cetesce apoi președintele lui Ivánka Imre, care comunică președintelui hotărîrea adusă în comitetul general de honveđi.

Hörvásky Nándor întreabă apoi pe primul ministru, dacă n'are nimic de dîs asupra amînării sărbării, despre care dîsesse că va fi o sărbare măreață.

Primul ministru contele Szapáry spune că nici-odată nu a cređut, că parlamentul are să decidă ceva în această afacere. Sărbarea întregă și întocmirea programului îl privește pe comitetul statuii. Dacă acesta a hotărît înscă sărbarea să se amine, de sigur că el ca ministru și deputat se învoiesc bucurosi ca afacerea să nu se mai discute în cameră.

Eötvös Károly dîce că în urma comunicării ce s'a cetit, situația s'a schimbat de desvîrgire. Deci nici propunerea ce dînsul făcuse, nu mai e actuală. Părerile sale și ale colegilor sei privitor la înocunarea statuii lui Hentzi declară înscă că sînt și rămîn tot aceleași.

După-ce aduce elogiul honveđilor care au oprît pe guvern să facă o crimă de leasă națiune, dîce: „Guvernul înscă, care nu scie să respecte simțământul poporului, ci ofensează simțul național, guveru care în chipul acesta nu mai e în înălțimea chemării sale, actual guvern — actualu guveru al lui Szapáry — nu mai e vrednic să ste. (Aprobări șgomotoase din partea opoziției.) Eu și cu tovarășii mei de principii așteptăm dela on guvern, ca în urma experiențelor grave și amare ce s'a făcut cu această ocazie, și la care guvernul a dat ocazie, să tragă consecuențele necesare. (Aprobări din partea opoziției. Strigăte: „Să-și dec dimisia!“ „Să plece!“)

Contele Apponyi după-ce arată consecuențele atât de grăbnie venite — pe care primul ministru le putea preveni dacă 'i-ar fi primit propunerea, după-ce declară că consideră acum propunerea sa ca neactuală, dîce: „E probabil înscă, că neactuală are să fie în scurtă vreme discuțiunea asupra capabilității și chemării de guvernare a dlui prim-ministru. (Aprobări și ilaritate din partea opoziției.) Atunci, domnii mei, mă voiu învoi bucurosi, ca cununa ce era destinată să se depună pe statua lui Hentzi, dacă cununa e deja comandat, să se depună pe coșciugul cabinetului dlui Szapáry.“ (Aprobări și ilaritate mare din partea opoziției.)

Imediat a luat apoi cuvîntul ear' contele Szapáry, care după-ce acuză pe Apponyi că nu a fost sincer când a venit cu propunerea sa privitoare la sărbarea honveđească,

întemeiate pe cunoștința directă a tuturor operelor de care vorbese.

Această din urmă împregiurare se răsună spre a da o caracteristică de lui Hășdeu, ca caracteristică ce este un model de slăbiciune. Unde se simt aici rezultatele cercetărilor erudite ale lui Hășdeu? Unde-i ceva teminic din fisionomia atât de bogată a vieții literare a acestui învăt? A spune — pildă specială — că Ioan Vodă cel cumplit, operă istorică de dl Hășdeu, e dramă, înseamnă a nu fi cetit nici măcar coperta unei publicațiuni posterioare, de dl Hășdeu.

Nu mai cercetăm! Să lucre autorul încă la cartea sa! Cum se face înscă de numele dlor Negruzzi și Bogdan au fost puse pe coperta acestei cărți? Credem că dînsii au slugit ca informațiuni generale și că nu au nici un amestec la astfel de judecăți literare! O spune de altfel chiar dl Rudow, la p. 232 că notițele ce 'i-au dat dñii Negruzzi și Bogdan, fac cel mult „wei hunderstel des Werkes“, adică 2 procente, din 230 de pagini, ce fac 2 pagini și ceva.

Deci atîta au scris dñii Bogdan și Negruzzi — 2 pagini.

puta să rădă și i cruce... a păsat, sînt

A. B. C.

dîce opoziția prin agitațiunile sale poartă vina la toate. Istoria însă va spune, cine a fost patriot, cine a lucrat conform interesului statului: opoziția ori guvernul. Ea și acum răspunde va planului pe care opoziția îl taxează ca tradare de patrie.

Ne mai fiind nimeni înscris să vorbească, discuțiunea se închide, ear' ședințele camerei se suspendă pînă la 3 Noemvrie n.

În legătură cu cele de mai sus, se mai scrie:

Prințul Lobkovitz încă înainte de a fi adus comitetului general al honveđilor hotărîrea sa, a trimis primului ministru Szapáry o scrisoare, în care a declarat că în urma agitațiunilor ce s'au pornit, este constrîns a renunța să participe la sărbarea desvîlirii statuii honveđești. „Maghiar Hirlap“ scrie că prințul Lobkovitz este foarte indignat de modul cum contele Szapáry 'l-a expus unui blamagiu de felul acesta.

Pe de altă parte „Pester Lloyd“ scrie că în urma unei nenorocite întemplantări, prințul Lobkovitz nu răspundese încă dacă va participa ori nu la sărbarea desvîlirii monumentului honveđilor, la care a fost invitat.

Plin de bucurie că guvernul a oferit un eșec, și siguri că ministrul Szapáry e pe ducă, opananții toți au dat chiar Sămbătă seara un banchet, la care s'au ridicat toate în onoarea lui Kossuth (nici se putea altfel), a lui Apponyi, Irányi etc.

Spicuri din foile maghiare.

Foile opoziționale maghiare aduc aproape toate scrii despre criza ministerială ce este înscă de a isbucni.

Astfel „Magyar Hirlap“ scrie că Sămbătă după amăzi M. S. Monarchul a chemat la Sine pe baronul Fejérváry, care 'i-a făcut raport asupra eșecului din parlament suferit de guvern. După acest eșec, dîce numita foaie, nimeni, nici chiar dintre cei dela Curte, nu se mai învoiesc că criza ministerială se declară în scurtă vreme.

În cercuiri bine informate se asigură că criza se va rezolva prin eșirea din cabinet a lui Csáky și Szilágyi, în locul căror ar intra Eötvös Loránd și Bokros Elek.

Ar fi în adevăr nostim să se ducă numai acestia — slăbiți prin afacerea religioasă — ear' nu și Szapáry, blamat cum trebuie în afacerea Hentzi.

Simple svonuri înscă!

„Magyar Hirlap“ dela 23 Oct. injură de altfel, într'un entrefilet, pe opoziția din camera română, despre care „Românul“ a adus scirea reprodușă și de noi, că vor propune, cu ocazia discuțiunii la mesagiul de Tron, ca să se exprime regret că guvernul nu intervine în afacerea Românilor subjugati.

Cele mai grosolane injurii le aruncă înscă foile maghiare asupra dlui Iustin Ardelean, redactorul „Vulturului“ din Oradea-Mare, care fiindcă „a agitat în contra națiunii maghiare“, a fost exclusiv de Unguri dela societatea de lectură maghiară.

Foarte bine. Și de altfel n'are ce căuta nici un Român într'o societate de lectură (?) maghiară.

Ear' cât pentru agitația ce dl Ardelean o face și insultele ce primesce din partea Ungurilor, acestea îl ridică numai înaintea Românilor.

„Kolossvár“ de Sămbătă injură pe dl Dr. Vasile Lucaciu pentru-că a îndrăsnit să meargă la sfințirea bisericii din Șomcuta. Se laudă că la banchet pe un vut parte nici un Maghiar, deoarece nu au vrut să stee la o masă cu „fanaticul agitator“.

Ei, și?!

O agenție a guvernului maghiar.

Despre cele petrecute la Gherla în timpul din urmă, primim dela un alt corespondent al nostru următorul raport:

Inteligența română din mai multe părți ale dieceei gherlene, vedînd agitațiunea profundă ce bătuse bisericii române și întreg poporul din cauza suspendării lui Vasile Lucaciu, s'a cugetat serios la mijloace de aplanare pacifcă a acestei afaceri atât de penibile.

Așa în conștelegere cu mai mulți preoți distinși, o ceată frumoasă de inteligenți 'și-au dat întâlnire în Gherla la 18 l. c., la 8 oare din zi, ca prezentându-se cu toții la capul dieceei, să se întrepună la el în cauza lui Lucaciu, să ceară imediatu lui rehabilitare în oficiu, prin ce să se curme agitațiunile mari, și să se evite prin actul de suspendare.

Episcopul a fost avisat de venirea acestei deputațiuni, a cređut înscă de cuvîntă a fugi dinaintea ei, căci așa se ascunde conșciența păcătoasă dinaintea oamenilor de bine.

Affând inteligența că episcopul se ascunde și adecă fuge dinaintea lor, a voit să-și propună cererea în consistor.

Cererea era: cassarea și adecă revocarea imediată și necondiționată a sentenței de suspendare emanată în contra parochului Dr. V. Lucaciu.

Cererea aceasta era basată pe următoarele motive:

a) Cunoștința deplină a nevinovăției preotului Vasile Lucaciu. Asta e recunoscut de tot poporul credincios, condus de el, de toată biserica greco-catolică română, de întreg poporul român: căvingere se întărește prin înușii actul de suspendare, căci în lipsă de motive canonice se provoacă la motive de natură politică. Asta e în contra intereselor bisericii noastre și a chemării preotului român, e în contra legilor publice ale statului, care nu numai admit amestecul clerului în acțiuni politice, ci chiar îl permite să participe la acțiuni de această natură, computându-'i dublu contribuțiunile directe către stat.

b) Vieța plină de merite și virtuți ale preotului Lucaciu 'i-au asigurat stima și iubirea națiunii române, ceea-ce dovedește agitațiunea profundă și sguăduirea ce s'a produs ori nu la sărbarea desvîlirii monumentului honveđilor, la care a fost invitat.

c) Vieța plină de merite și virtuți ale preotului Lucaciu 'i-au asigurat stima și iubirea națiunii române, ceea-ce dovedește agitațiunea profundă și sguăduirea ce s'a produs ori nu la sărbarea desvîlirii monumentului honveđilor, la care a fost invitat.

d) E lucru constat atădî înaintea națiunii întregi, că episcopul a făcut lucrul acesta la ingerența străină de neamul și de biserica noastră, ceea-ce prejudică la toate drepturile vitale ale bisericii și națiunii noastre.

Cu predarea orală a acestor și a altor motive a fost însărcinat ca referent dl Dr. G. Tripson, advocat în Bistrița.

Consistorul însă, după consultare de peste un cias de vreme, a decis a nu primi deputațiunea inteligenței, declarînd că nu poate face nimic în cauza lui Lucaciu, neavînd nici o autoritate dela episcop.

Eată dar' episcopul Gherlei, împreună cu consistorul, nu sînt în serviciul bisericii gr-cat., nu sînt pentru poporul român, și sînt o agenție plătită de guvernul maghiar, spre paguba și rușinea bisericii greco-catolice române și a poporului românesc.

De câte-ori s'a întemplat, de unii dîregători maghiari, calvici și unitari, ori rom-cat. au intrat de adreptul la episcopul Szabo, fără înscinare la audiență, ear' când merge o floare a inteligenței române, fi ai bisericii și apărătorii poporului credincios: fuge, se ascunde dinaintea lor.

Sistemul politic, care lucră cu toate puterile statului în contra vieții naționale a poporului român, este un „noli me tangere“ pentru episcopul Gherlei; ear' dorința poporului seu credincios, rugarea inteligenței române, e obiect de dispreț și de batjocură înaintea lui. Sau acesta este spiritul canoanelor bisericii gr-cat., care dispun, că ușa preotului și episcopului trebuie să fie deschisă pururea înaintea credincioșilor?

De sine se născ întrebarea, că are un astfel de păstor, mai poate avea dreptul să stee în mijlocul acestei turme cuvîntătoare? Oare interesele bisericii și ale națiunii noastre nu s'afundă, ca un asemenea trădător să fie scos afară din sanctuarul vieții sufletesci a Românilor? Oare un atare simbrăș mai merită numirea de prealuminat părinte, când în mod vedit își vindă turma sa cuvîntătoare?

Dumnezeu, națiunea și istoria îl vor judeca după-cum merită.

Inteligența indignată de procedura inurbană și vătămătoare a episcopului și a consistorului seu, a luat hotărîrile cuvințioase, ca onoarea și interesele bisericii noastre să fie apărute în contra uneltirilor acestor simbrășii.

Tot în Gherla s'a aflat, că ven. consistor metropolitan din Blaj, în urma apelațiunii făcute de Dr. V. Lucaciu, a provocat oficios pe episcopul Gherlei să-și substearnă actele, prin care crede că-și poate legitima motivele suspendării.

Săptămîna au trecut de atunci, și episcopul nu vrea să substearnă actele cerute, firesce pentru-că nu le are, și așa nu-și poate legitima actul seu provocator. Dă însă în alte direcțiuni, voind a atrage atențiunea publică dela obiectul principal.

Anume dîce, că apelațiunea lui Lucaciu conține expresiuni vătămătoare și au predato fiscalu dieceean spre opiniune. Din acest singur act se vede ce sentiment de dreptate domnesce la ordinariatul din Gherla. Apelațiunea e dată la forul superior, metropolitan, acela o primesce, și pe baza ei dispune substernerea actelor. Forul metropolitan avea să hotărască peste forma și meritul apelațiunii, și a-și hotărît în sfera proprie de competență. Înscă episcopul Gherlei nu se

supune la forul seu superior, ci escamotează lumea cu apucături nevrednice rupînd chiar e marginile competenței canonice, numai să zăpăcească lumea.

Cu ocaziunea aceasta am putut să ne bucurăm de un episod de tot plăcut. Membrii deputațiunii poporului, vre-o cinci șuta, erau prin curtea hotelului, eară inteligența ocupa camerele din etagiu. Vis-à-vis este seminarul teologilor. Vedînd clericii acest popor frumos, și pe inteligenți cu dînsii, și cunoscînd în ce cauză umblă, ca la o inspirațiune superioară au deschis ferestrele instituțiunii naționale: „Deșteaptă-te Române“, aplaudau de popor și de toată inteligența, care îi ascultau cu plăcere.

Au mai întonat cu „Tricolorul“ român și au cântat câteva strofe din el. Clopotelul a sunat, și ei s'au retras la studiu. Într-aceste aleargă cu limba scoasă și dl George, spiritual, și cancelaria episcopicească, se s'au auđit cîntările junimii însufleșite, ca să-și oprească, dar' vai, că sunetele frumoase, eșite din piepturile clericilor, nu se mai puteau readuna din atmosferă, ele se vor fi dus pînă la urechile lui Szabó János, Szapáry și Csáky, să le tunc pînă în fundul inimii lor desperate cuvîntul conșcienței inviate a românismului, care nu se mai poate înaduși nici cu uneltiri, nici cu forța brutală a dașmăniei organizate în putere de stat.

Doi „eroi“.

În Sălagiu sînt doi preoți, — numai doi, — care au îndrăzneală a se pune împotriva poporului românesc de acolo. Acestia doi se numesc: Papp Pista, protopopul Băii-Sprie, și Páska Gyuri, paroch în Satul-nou. Dela un corespondent al nostru din Sălagiu, care a avut nefericirea să fie discipolul ambilor acesti părinți, primim următoarele date biografice despre acesti doi „eroi“:

I. Papp Pista, supranumit de studenții gimn. din Baia-mare „Popișcă“, era pe la anii 1876—80 catechet și profesor de limba română în Baia-mare. Însemn înainte de toate că profesura d-sale nu se răzima pe vre-o censură și diplomă dela cutareva universitate, ci pe o simplă denumire din partea consistorului din Gherla.

Ca catechet d-sale era atât de mărginit, încât nu era capabil a roști o simplă catechesă sau esortație fără de scriptă; când prelega nu făcea decăt că simplifier cetia autorul respectiv (Dr. I. Rațiu și Vas. Rațiu). O predică de pe amon, opt ani cât am stat în Baia-mare, nu 'i-a eșit din gură.

Ca profesor de limba română era bietul om slab pînă la scandal. Apoi n'ai să te miri, deoarece profesorul meu scia foarte puțin vorbi românește. Un exemplu.

Odată se apucă să analizeze o poezie română, din care citează astfel:

„Broasca mică cât un bou
A vęđut pascînd un ou.“

Studenții clocoțose de ris, ear' profesorul aflînd că de ce rid studenții, pune să se corige manualele în sensul cum a citat d-sale și dîcînd, că numai și numai așa poate fi bine cum a citat d-sale, și deci este o greșală de tipar la mijloc. Săracă catedră!

Di Papp Pista când a supt țigă dela maică-sa, a fost înbiat cu „escier“, părinții îi diceau „Pista fiam“, șoalele 'și l-au înbrăcat astfel această numire: Papp István=Papp Pista=Popișcă=un gătegiu de popă, fiindcă „pșcă“ înseamnă un gătegiu cilindric, ascuțit la cele două capete, adecă o sculă de joc pentru studenți.

Se poate dară să aibă acest om simțământ românesc și tragere de inimă pentru un popor, a cărui limbă, literatură și istorie nu o cunoașce?

Apoi se dîce, că dl Papp Pista, în loz să ridice poporul, îl apasă și cu usurări grele.

II. Páska Gyuri. Despre acest om aș pute să Vă scriu multe, dar' mă restrîng la următoarele:

Acum 5—10 ani el era profesor de sf. teologie în Gherla. Pe cât de întunecat era trapesce, pe atât, ba și mai mult era obscur sufletesc, încât studenții teologii ca drept cuvînt îl numiră de „obscuritatea sa“ în loc de „clarisim“, care titlu îl usurpase

pe nedreptul, în cauza că d sa nu era Dr. în teologie.

În familie Páska din care se deriva Ioan și un alt George, ar oi fosti studenți în Baia-mare, de veci a tot bîntuiri, drept morb familiar, un fel de mărginire spirituală. Din aceste scđuri, el nu odată a emanat lucruri chiar criminale. D. e. Ioan Pașca, văr bun al părintelui Páska Gyuri, a ajuns la temniță pentru falsificarea unui testimoniu de maturitate sub firma gimnasiului din Sighetul Marmăției.

George Pașca, un alt văr al Sfinției Sale, s'a întovărășit cu pustnicul Tărdiu din părțile Năsăudene, unde nebunul fanatic, în prezența colegilor sei studenți din Năsăud, ca să argumenteze că D-șeu pe cei tari în credință îi scoate din ori-ce relic, și a întins palma și punînd pe ea un tăciune aprins, a cređut că nu se va arde!

Dar' Sfinția Sa Pașca, așa știop de minte cum e și schilav la inimă, tot a avut mîncărimea de a deveni odată „mare“.

Primul pas spre țintă 'i-a fost, că cu schinteiri și podoniri slugarnice a exoperat de a fost trimis pe cursul III și IV de teologie în seminarul Sfinției Barbara din Viena. Aci d-sale a eșit tot în coada celorlalți la examene și „via gratiae gratis datae“ a trecut și marea roșie a examenelor.

Lipsa de oameni mai harnici, precum și căciuririle și umilirile d-sale făcînd pe dl Páska mai întăun cancelist dieceean, apoi profesor preparandial, în care calitate se jucau preparanđii cu d-sale de a cotea, și în fine s'ajunse p ofesor de teologie.

Al doilea pas spre țintă 'l-a făcut, când corfat de toate lăturile, se chirotoni celibe.

Denique Pașca e profesor la teologie. Întrebarea, dela d-sale această catedră? Eată cumbarea, ocap al cărui răspuns afirmă să scim cu cine avem de a face.

Pe scurt eată așa: Homer tălucise întrebarea pescarilor așa: ce ați aflat — ați lăsat; ce n'ați aflat — aduceți. Întocmai așa stă lucrul cu sfințitul nostru! Ce a studiat, a uitat, ce n'a studiat, n'a uitat, căci nu avea ce să uite. Și Homer și noi vorbim de cap, de deosebirea, că Homer vorbește despre parasitele din capetele pescarilor, în vreme-ce noi vorbim despre știința dlui Páska.

Știința teologică dar' n'avea cătă un popă moralist.

Oarele de prelegeri ale d-sale erau oare de distracție de nebunii, glume nesărate și de clevetiri proasțe; în oarele d-sale răsunau piața din Gherla de hohotele clericilor. Armenii se adunau sub ferestrele seminarului ca la o comedie fără de bani.

Qualis oratio, talis homo. Să vedem dar'. Las să urmeze aici un mic extras din explicările d-sale:

Din morală: „Quid est conscientia cauteriata?“ Definiție: „Conscientiam cauteriata est e. gr. taurul satului.“

„Jurământul de silă nu obligă“. Apoi bine — dîse un cleric, — să-mi spui dar', domnule profesor, că jurământul luat cu de-a sila dela ficiorii nostri înrolați la armie, căci acestia nu bucuoși se departă dela părinții și amorezele lor, obligă ori ba?

Cuvîntul a fost o defărire la superiori, sub răspuns, că îi conturbă respectivul prelegerile.

Din pastorală: „Qui sunt custodes ordinis in eccl'esia?“ Răspunde spirituale: „Cust. ord' in eccl. sunt canes spirituales“. Și sciti cine sînt acesti căni spirituali, urmă d-sale, ac stia sînt: cantorii, curatorii și orificul“.

Dar' dl Páska era și enciclopedist. D. e. „Rus“, numele poporului rusălesc, se deriva dela cuvîntul „urs“, fiindcă firea Rușilor stă mult aproape de cea a urșilor“.

„Der Kopf“ (cap) se derivă dela „kopf“ fiindcă Nemți au capete și ca și cofele (un vas de brad).

„Duh“, dela duco-ere; călugăr = pătrân frumos, ș. s. m. d.

Trecînd pe terenul istoric ni-a spus: „Fiat inter nos dictum“, dîse dl Páska, la sosirea Ungurilor aici, în giurul Băii-Mari, erau trei principii români: unul principelu Pașca, altul Potocava și al treilea principelu Dje. Mai viteaz era Pașca, Pașca bate pe Unguri, dar' tratat de cei doi, cade și el sub jugul unguresc. Averiile conților Telsky sînt averi avitice ale principelu Pașca și prin urmare și ale familiei mele, care — Deo adjuvante — am speranța, că vor reveni în mâinile noastre“ (Ipsissima verba). Dar' destul!

Mă provoc la toți preoții care au avut nenorocirea a exagereze o iotă și puțin!

Acesta este Pa-ka Gyuri, care a scris prostiile din „Budapesti Hirlap“, dela 11 Octombrie a. c. Acestia sînt — Páska și Papp Pista — pășeroii țigăni, care numîndu-l imita pe Dr. Lucaciu „cultural faic al națiunii și bisericii, ai d-sale, cărtășii pămîntesc pe cel cu pieptul de țigănit.“

„Sărbăritu, ispitulul“

CRONICĂ

Calătoria Arhiducelui Francisc Ferdinand. În secesiunea pentru marină a ministrului comun de război s'a ținut de curând o conferință...

Scire militară. "Daily Chronicle" primește dela corespondentul său din Viena scirea că amiralul Sterneck...

Întrearea Banului Croației în cabinetul ungar. Cetim în "Agramer Tagblatt" în cercurile partidului guvernamental de aici s'a răspândit scirea...

Numărul ofițerilor în rezervă. După un conșpect tabelar asupra ofițerilor în rezervă, alăturat la raportul comisunii...

Monedele cele noue. Bateria pieselor de 20 de coroane în monedăria din Kremnitz se face cu mare activitate...

Scire diaristică. Guvernamentul "Pest Lloyd" aduce scirea că redactorul de până acum dela "Zastava"...

Hymen. Dl David Pop din Herman anunță logodna sa cu doamna Efrosina Fenech din Brețcu.

Numărul diarelor în Ungaria. După un raport al ministrului de comerț, în anul 1891 s'au vândut în Ungaria 67.9 milioane...

Expoziția din Chicago. După-cum se depeșază din Chicago, la 21 l. c. n. s'au început festivitățile din incidentul sfârșirii...

Ciocnirea de trenuri. În apropiere de stațiunea Rákoss s'a întâmplat dălele acestea, după-cum anunță "Magy. Hír."...

Un epilog la întrecerea călare. Sub acest titlu cetim în "Pester Lloyd" că o foaie din Berlin a răspândit dălele...

Botezul nou născutei princese germane s'a săvârșit la 22 c., oarele 5 d. a., în galeria "Jaspis" din Potsdam.

Ducesa de Edimburg, după-cum se depeșază din Sigmaringen, a sosit dălele acestea acolo, însoțită de principesa Maria...

Starea carantinelor române. După-cum cetim în foile de dincolo, în carantină la Burdajeni se află 135 persoane...

Cas de moarte. Din Paris se anunță încetarea din viață a redactorului dela "Figaro"...

Răspunsul Porții la nota rusească. După-cum anunță "Standard", răspunsul Porții la nota rusească s'a înmănat guvernului...

Țarevna în Caucaș. După-cum se depeșază din Petersburg, împărăteasa Rusiei va face în curând o călătorie în Caucaș...

Căsătoria Țarevicului. După-cum i-se telegrafează din Bucuresci lui "Pester Lloyd" pe acolo se svonesce că moștenitorul de tron rusec se va reîntoarce din Atena...

Inundațiuni. După-cum se depeșază din Cagliari, în noaptea de 21 c. s'a descărcat peste acel oraș și împrejurime o furtună...

Trenuri înămolite în zăpadă. Din Petersburg se telegrafează, că pe linia ferată Ssyran-Wiasma, în urma unui viscol...

Holera în Hamburg, după scirile cele mai noue, pare a fi pe sfârșite. La 20 c. s'a constat un singur cas de holera...

Expoziția din Chicago. După-cum se depeșază din Chicago, la 21 l. c. n. s'au început festivitățile din incidentul sfârșirii...

VARIETAȚI.

(O otrăvire misterioasă. Poliția din cartierul Clapton (Londra) caută acum să descopere pe autorii unei crime săvârșite...

Într'una din dălele trecute un tîmplar bogat cu numele Chater stătea la o masă într'un birt din acel cartier și bea bere...

Tîmplarul ese, dar' nu găsește pe nimeni. În timpul cât era el afară, cei doi indiviđii îi toarnă nisece prafuri în păhar...

Chater, care credea că cei 2 oameni au glumit cu el, se întoarce ear' în birt și'și bea berea.

Imediat însă simți o arsură groznică în stomac. Ducându-se acasă fu cuprins de nisece dureri și mai oribile și peste noapte a și murit.

Făcându-i-se autopsia, s'a constatat, că el murise otrăvit, dar' nimenea nu scie nici cine sînt asasinii, nici cauza acestui omor misterios.

Bibliografie.

A apărut: A doua "Carte de cetire" pentru copii și copilele din anul al II-lea de școală întocmită de mai mulți prieteni ai școlii.

Carte școlastică aprobată de ministerul reg.-ung. prin ordinațiunea ministerială ddo 14 Decemvrie 1889 nr. 43.236. Ediția a doua.

Edițiunea librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1892.

În editura librăriei H. Steinberg din Bucuresci a apărut:

"Legende" sau "Basmele Românilor", de P. Ispirescu, culegător-tipograf.

A apărut: "Din comediiile vechi". Novele de Gr. Mărunțean. Bucuresci, 1892, tipo-litografia Dor. P. Cucu, Bulev. Elisabeta 8.

A apărut: Doina "Primăvara" pentru o voce cu acompaniamente de pian. Cuvinte și muzică de Sofia Vlad născ. Rădulescu.

A apărut: "Veacul al XVII-lea. Limba și Literatura română". De Constantin Pop. Galați, tipografia I. Schenk, 1892.

În editura Ralian și Ignat Samitca din Craiova a apărut:

"Dicționar latin român", cules după cei mai buni autori, de dl Dem. I. Popilianu, licențiat în litere și filosofie, profesor de limba română și latină la Liceul Carol I. din Craiova.

Librăria Socec & Comp., a scos de sub tipar: "Concepția materialistă a Istoriei", conferința ce dl C. Dobrogeanu Gherea a ținut-o la "cercul studiilor sociale" din Bucuresci.

Cercetări de semințe executate în laboratorul stațiunii agronomice de Cornel Roman. Bucuresci, 1892. Imprimeria Statului.

"Familia". Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor Iosif Vulcan. Anul XXVIII. Nr. 40 dela 11/23 Octomvrie v. 1892 are următorul cuprins: Sîmbul de ghiță. Novela de Smara (Urmare) — Două bătrâne. Poezie de George Sion. — Paul Forestier. Comedie în 4 acte și în versuri de Emile Augier. Trad. de Rădulescu Nigier. (Urmare). — Bibliografie. — Salon: † George Sion. — Diana. (Cu ilustrațiune). — Bonboane. — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Biserici și școli. — Ce e nou? — Oglinda lumii. — Descoperiri și invențiuni. — Mai nou. — Călimarul săptămîni.

LOTERIE.

Tragera din 22 Oct. st. n

Timișoara: 46 71 4 50 34
Viena: 29 15 34 47 19

Călimarul dălei.

25/3 Octomvrie 1892.

Iulian: Meii Carp și Pavel.

Gregorian: Chrisan.

Soarele: răsare 5.33, apune 4.50

Buletin meteorologic.

Sibiin, 12 Octomvrie n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Observată, Diferența din prădă, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vîntului.

Din țeară 22 Oct. n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vîntul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiin.

La 24 Octomvrie n.

Hotel "Neuher". Wilhelm, Drexler și Gandor, comercianți, din Viena. Schnell, în pector de asigurare, din Blaj. Kormos, din Budapesta.

Hotel "Miltzer". R. de Crainec, protopop, din Dobra. I. Salkó, din Merourea. A. Bauman, din Cluj. Dr. Szanto, avocat, din Hususau. A. Sandor forestier, din Aind. Ritter v. Gunesch, sublocotenent, din Chichinda. R. Szabo, din Budapesta. P. Zenk r, comerciant, din Viena.

Economie.

Exportul internațional de orz. Producțiunea orzului în Earopa se întinde asupra tuturor statelor, dar' puține din ele produc în cantitate suficientă. În statele care produc excedent de orz e și Austro-Ungaria. Ea exportă milioane de măji metriche anual. Dar' nu exportă numai orz, ci și slad. Astfel în deceniul 1882-1891 a exportat în măji metriche:

Table with 3 columns: Orz, Slad, În total. Values for 1882-86 and 1887-91.

Ceea-ce se atinge de importul orzului în Austro-Ungaria, acesta s'a ridicat în deceniul 1882-91 la 2,413.396 q. sau anual l. 241.340 q.

Vine apoi Rusia, care a exportat în periodul 1882-91 și anume 1882-86 suma de 27,858.919 măji metriche, în 1887-91 suma de 51,065.428 m. m.

Al treilea stat din Earopa care face un export însemnat de orz e România. În cele două perioade de mai sus, România a importat și exportat:

Table with 4 columns: Anul, Import, Export, Plus la export. Values for 1882-1886 and Total.

Plusul la export se ridică anual în acesti 5 ani la 2,326.047 m. m. trimise în toate părțile Europei.

În al doilea period, 1887-91 a fost:

Table with 4 columns: Anul, Import, Export, Plus la export. Values for 1887-1891 and Total.

Cele trei state deci, Austro-Ungaria, Rusia și România au exportat orz în periodul 1882-91:

Table with 2 columns: State, Value in măji metr. Values for Austro-Ungaria, Rusia, and România.

Veniturile provisorii ale căilor ferate române pe luna August 1892 arată: pentru călători 1,540.523-24, pentru bagage 151.934-72, pentru mărf. de mare înțeleă 136.289-97, pentru mărf. de mică înțeleă 2,509.093-28. Total lei 4,337.841-23.

Adecă cu 267.442 lei 66 bani mai mult ca în August anul trecut.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 8 Octomvrie v. 1892.

Basarabianu lui L. Mendl & Co., por. n. 3000 hect., 6.57 1/2 lei. Pspudoff lui L. Mendl & Co., por. n. 2900 hect., 6.57 1/2 lei. G. C. Gussi lui H. Guldenzweig, por. n. 2800 hect., 7 lei. S. Eisenstein lui L. Mendl & Co., por. v. 650 hect., 6.0 lei. N. Catzighera lui L. Mendl & Co., grâu 6750 hect., 9.32 1/2 lei. P. D. Vamvuris lui M. Volff, grâu 2800 hect., 10.50 lei. I. Cațica lui I. Hirsch, grâu 1800 hect., 9.50 lei. I. Verona lui Peiranu fils & Co., grâu 2550 hect., 8.12 1/2 lei. Frații Bach lui A. Efring, grâu 3900 hect., 8.85 lei. J. J. Paspati lui I. Hirsch, ovės 1000 hect., 9.20 lei. J. J. Paspati lui Weing. & Etling, grâu 1950 hect., 8.30 lei. Archbold & Youghaparian lui I. Zoref, grâu 1800 hect., 7.95 lei. M. I. Marghiloman lui Bayerthal, fasole 3500 hect., 9.90 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: grâu 835.545 hect., săcără 10.530 hect., porumb 8975 hect., orz 2200 hect., ovės 1850 hect.

Pe uscat: grâu 20.950 hect., săcără — hect., porumb 5100 hect., orz 2900 hect., ovės — hect.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimător în Steinhau. În 20 Octomvrie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr. unguresci grei tineri 45.— cr. până 45 1/2 cr. de mijloc — cr. până — cr. ușori 47.— cr. până 48.— cr., m. r. f. țerănescă grea — cr. până — cr., de mijloc 44 1/2 cr. până 45 1/2 cr. uș. — cr. până 47.— cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr. transito sârbesci grei 41 cr. până 41 1/2 cr. transito de mijloc 45 1/2 cr. până 45 cr., transito ușori 45.— cr. până 46.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta d. a 22 Oct. n. 1892.

Table with 5 columns: Cărua, Cărua de vînă, Cărua de bieră, Cărua de Alba-Reg., Cărua de Bacloa, Cărua ung. de Nord. Values for various goods.

Table with 4 columns: Semănțe, Cărua, Cărua, Cărua. Values for various agricultural products.

Table with 4 columns: Som. de trif, Oleu de rap., Una. de porc, Săbină, Prune, Miere, Cărua. Values for various commodities.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 4 columns: Hartă-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusești. Values for various currencies.

Bursa de Budapesta.

Din 22 Octomvrie n. 1892.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., Impunutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărtie austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, Scrieri fondiare ale institut. de cred și economii.

Bursa de Viena.

Din 22 Oct. n. 1892.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., Impunutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărtie austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, Scrieri fondiare ale institut. de cred și economii.

Bursa de Bucuresci.

Din 9 Oct. st. v. — 4 oare p. m.

Table with 4 columns: Renta rom. per 1875 5/8, Oblig. de stat. C. F. R. 6%, Impunutul municipal 5%, Scrieri func. rurale 7 1/2, Scrieri func. rurale 5 1/2, Cărua arbano 7 1/2, Banca Nat. (500 lei v. r. intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. r.), Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. r.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de con. (250 lei v. r.), Oblig. Căsușii Pensiuilor, Londra 8 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agio.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Nr. 4618/1892. Föszolgábiró

[5469] 1-3

Sz. 4618/1892. Föszolgábiró

[5469] 1-3

Concurs.

Spre ocuparea celor 4 posturi de pazitori de paduri cercuali sistematice...

Competențele:

- 1. Salar anual 250 fl.
2. Pașal de întreținerea de cal, anual 80 fl.
3. Pașal de cancelarie, anual 5 fl.
4. 2 jugere de feneș spre folosire liberă resp. relut anual de 20 fl.
5. 20 cub. metri lemne de foc resp. relut anual de 20 fl.

Competenții calificați au a subșterne rugărilor instruite în sensul §-lui 37 al art. de lege XXXI. din 1879, până în 15 Noemvrie a. e. la subscrisul.

Mercuria, în 15 Octomvrie 1892.

Pentru primpretorul:

Mangesius, pretor.

Pályázati hirdetés.

Szeben vármegyében, szerdahelyi járásban Nagy-Apold, Szerdahely, Szászorbó és Sina székelyekkel felállított kerületi erdői állás betöltése iránt folyó évi november hó 15-eig ezennel pályázat hirdetetik.

Letmények:

- 1. évi fizetés. 250 frt.
2. lótarási átalány évenként 80 frt.
3. irodai átalány évenként 5 frt.
4. 2 holdnyi rét illetőleg 20 frt. évi megváltási díj.
5. 20 úrköbmeter tűzifa, illetőleg 20 frt. évi megváltási díj.

Képesített pályázók az 1879: XXXI. t. cz. 37. §-a értelmében szabály szerűleg felszerelt folyomóványaituk folyó évi november hó 15-én adalított hivatalhoz benyújtani felhivatnak.

Azon esetben, ha képesített erdőörök nem jelentkeznének, a földmivélségügyi m. kir. miniszter u ő Nagyméltóságának 1890 évi 18960 számú leirata értelmében oly egyének is alkalmazhatók ideigkies minőségben, kikről biztosan feltehető, hogy már egy évi szolgálattal bírván, legfelébb 2 év alatt az erdői szakvizsgát sikeresen letenni képesek lennek.

Szerdahelytt, 1892 évi october hó 15-én.

A járási föszolgábiró helyett:

Mangesius, szolgábiró.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăriul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărășnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstăm de mamă. Legendă populară din giurul Nasăduului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némecová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Katrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste francezească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoata. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peșter înărășnic. Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgărăciul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nuscău-Împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-Împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Fosacal bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Eusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradus de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.
O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află următoarele tablouri de vânzare:

Deputațiunea română la Viena.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Vandalismul din Turda,

6 fotografii, care reprezintă după natură casele dlui Dr. Rațiu după devastarea lor.

Prețul fiecărei fotografii 1 fl.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1892.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between cities like Budapest, Sibiu, and Brașov. Includes sub-tables for various lines such as 'Budapesta-Predeal', 'Budapesta, gara de vest - Bușava - Vercerova', etc.